

**Bureauonderzoek ontsluitingsweg ter hoogte van de Oude
Trambrug in Schipluiden (gemeente Midden-Delfland).**

*Epko.J. Bult & Jasper.de Bruin
Delftse Archeologische Rapporten 63*

Opdrachtgever: Gemeente Midden-Delfland
Postbus 1
2636 ZG Schipluiden

Contactpersoon: M. W. Tsang

Periode van uitvoer: oktober 2005 2005

Status rapport: definitieve versie 1.1, d.d. 28-11-2005

Rapportage: Epko J. Bult & Jasper de Bruin

Uitvoering: Vakteam Archeologie

Adres: Gemeente Delft
Postbus 53
2600 AB Delft

telefoon: 015-2120118

e-mail: ebult@delft.nl

ISSN nr.: ISSN 1574-3861

Ciscode: 14428

1. Inleiding

In opdracht van de gemeente Midden-Delfland heeft het vakteam Archeologie van de gemeente Delft een bureauonderzoek ingesteld naar de archeologische waarden en verwachtingen in het tracé van een aan te leggen ontsluitingsweg ten behoeve van een gemaal ter hoogte van de Oude Trambrug in Schipluiden (gemeente Midden-Delfland). De aan te leggen weg ligt in de noordwesthoek van de Duifpolder.

De opdracht voor het onderzoek werd op 19 augustus 2005 verstrekt.

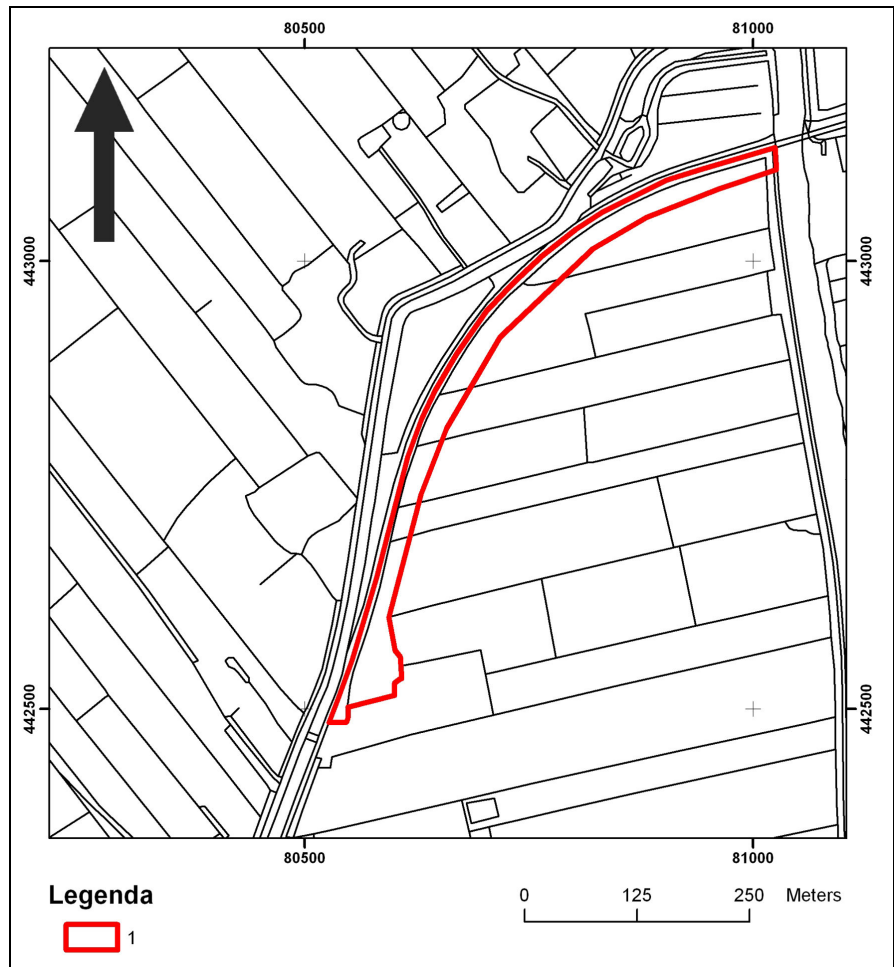
2 Onderzoeksontwerp

Het archeologisch onderzoek is erop gericht zo efficiënt en doelmatig mogelijk een antwoord te verkrijgen op de volgende vragen:

- Zijn er archeologische vindplaatsen binnen de plangebieden aanwezig of te verwachten?
- Van welke ouderdom zijn deze vindplaatsen?
- Op welke diepte kunnen deze vindplaatsen worden verwacht?
- Wat is de te verwachten conserveringstoestand van de grondsporen en vondsten?
- Wat zal de aantasting zijn van de vindplaatsen bij uitvoering van de voorgenomen grondwerkzaamheden?

3. Administratieve gegevens plangebied

Gemeente:	Midden-Delfland
Plangebied:	Ontsluitingsweg ter hoogte van de Oude Trambrug in de Duifpolder.
Coördinaten:	80.528x442.484, 80.750x443.213, 81.043x443.112, 80.599x442.484
Type onderzoek:	Bureauonderzoek
Aanleiding onderzoek:	Aanleg ontsluitingsweg
Status rapport:	Versie 1.1 definitief 28-11-2005
Opdrachtgever:	Gemeente Midden-Delfland
Adres:	Postbus 1 2636 ZG Schipluiden
Uitvoerder:	Vakteam Archeologie
Adres:	Gemeente Delft Postbus 53 2600 AB Delft
Bevoegd gezag:	Provincie Zuid-Holland
Ciscode:	14428
ISSN nummer:	1574-3861

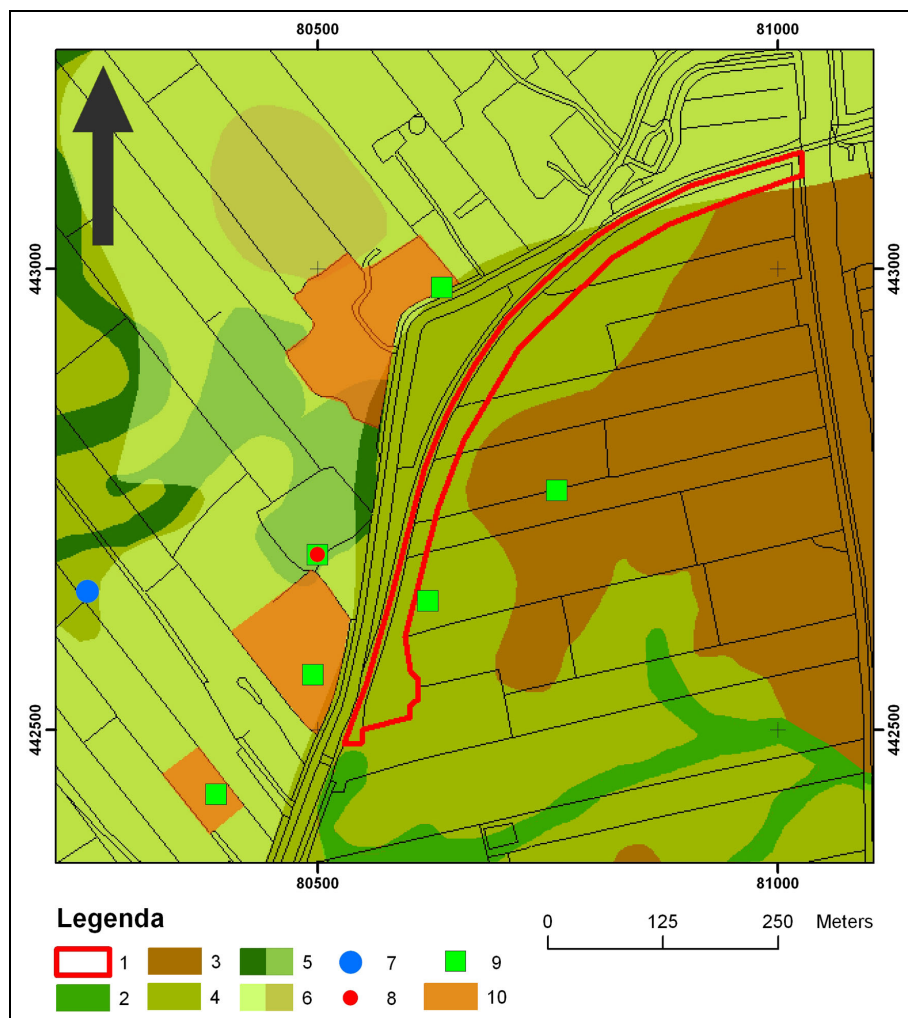

Afb. 1: ligging van de locatie van de aan te leggen ontsluitingsweg ten behoeve van een gemaal ter hoogte van de Oude Trambrug in Schipluiden.
 Legenda: 1. Begrenzing plangebied.

4. Geologie

Het plangebied bevindt zich nabij de bebouwde kom van Schipluiden en ligt in een gebied met klei-op-veen afzettingen. De ondergrond van het plangebied bestaat voornamelijk uit Afzettingen van Duinkerke I (in het noordoostelijke deel van het plangebied wordt deze Afzettingen van Duinkerke I nog afgedekt door dekafzettingen van Duinkerke IIIa) op Hollandveen (Afb. 2). Het is onbekend of er geulafzettingen uit de Duinkerke I fase in het plangebied voorkomen, maar gezien de nabijheid van deze afzettingen net ten westen van het plangebied is het niet uitgesloten dat er dergelijke sedimenten in het plangebied voorkomen. Volgens de Waardenkaart Archeologie van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur¹ worden klei-op-veengebieden gewaardeerd als gebieden met een “redelijke tot grote kans op archeologische sporen”.

¹ Provincie Zuid-Holland 2003, kaart 1b.

Afb. 2: archeologische vindplaatsen geprojecteerd op een geologische ondergrond. Legenda: 1. Begrenzing plangebied; 2. Geulafzettingen van Duinkerke 0 aan het oppervlak; 3. Hollandveen op dekafzettingen van Duinkerke 0 op Afzettingen van Calais; 4. Dekafzettingen van Duinkerke I op Hollandveen op dekafzettingen van Duinkerke 0 op Afzettingen van Calais; 5. Geulafzettingen van Duinkerke I aan het oppervlak / onder dekafzettingen van Duinkerke IIIa; 6. Dekafzettingen van Duinkerke IIIa op dekafzettingen van Duinkerke I op Hollandveen op dekafzettingen van Duinkerke 0 op Afzettingen van Calais / Dekafzettingen van Duinkerke IIIa op Hollandveen op dekafzettingen van Duinkerke 0 op Afzettingen van Calais; 7. Vindplaats IJzertijd; 8. Vindplaats Romeinse tijd; 9. Vindplaats Late Middeleeuwen; 10. AMK terrein.

Indien er in de ondergrond van het plangebied geulafzettingen van Duinkerke I voorkomen, geldt hiervoor een “zeer grote kans op archeologische sporen”.²

5. Archeologie

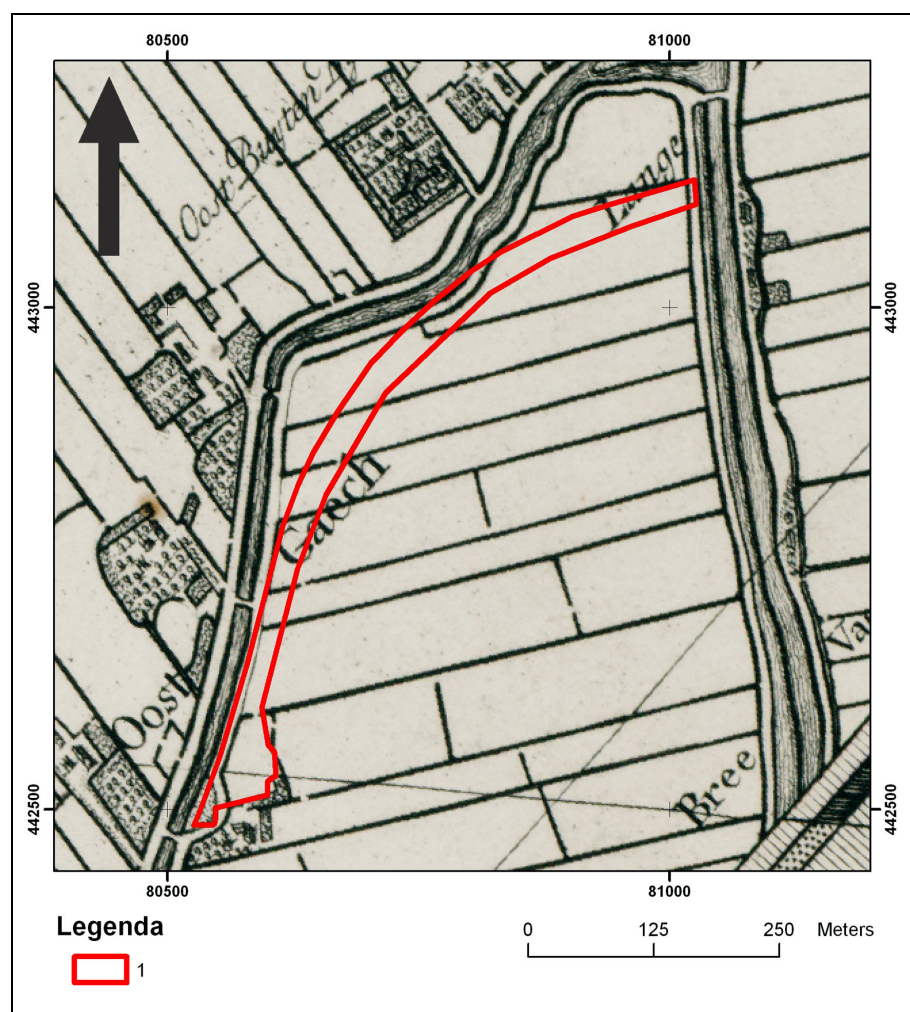
Uit het plangebied zelf zijn geen archeologische vindplaatsen bekend; in de omgeving zijn echter meerdere vindplaatsen aanwezig (Afb. 2). Er zijn vindplaatsen aangetroffen uit de IJzertijd, de Romeinse tijd en de Late Middeleeuwen.

² 2 Provincie Zuid-Holland 2003, kaart 1b

De vindplaats uit de IJzertijd ligt onder dekafzettingen van Duinkerke I in het veen. De Romeinse vindplaats bevindt zich ter hoogte van de laat-middeleeuwse bewoning. Waarschijnlijk gaat het om verplaatst Romeins aardewerk in een middeleeuwse context. Dit aardewerk is dan waarschijnlijk afkomstig van een Romeinse nederzetting op geulafzettingen van Duinkerke I in de omgeving, waar in de Middeleeuwen klei van is afgestoken op de middeleeuwse terp mee op te hogen.³

De Middeleeuwse vindplaatsen liggen merendeels aan of nabij de Gaag, hoewel er oostelijk van het plangebied eveneens middeleeuws aardewerk is gevonden.

Op de kaart van Kruikius uit 1712⁴ (Afb. 3) zijn geen boerderijen of andere opstallen te zien. Het gebied was in gebruik als weiland. Hoewel niet uit te sluiten is dat er toch nog eerdere, in 1712 niet meer bebouwde

Afb. 3. kaart van Kruikius (1712) met het plangebied. Legenda: 1. Begrenzing plangebied.

³ Bult 1983, 36.

⁴ Kruikius 1712, vierentwintigste stuk.

boerderijerven in het plangebied aanwezig zijn, lijkt deze kans vrij klein. De meerderheid van de bebouwing bevindt zich westelijk van de Gaag. Alleen in het uiterste zuiden van het plangebied kan op grond van de onregelmatige verkaveling langs de Gaag een middeleeuwse vindplaats vermoed worden.

6. Conclusies

Aan de hand van het uitgevoerde bureauonderzoek kunnen de gestelde vragen worden beantwoord.

- Zijn er archeologische vindplaatsen binnen de plangebieden aanwezig of te verwachten?

Er hebben waarschijnlijk geen vindplaatsen in het plangebied gelegen. Het plangebied ligt in een strook waar middeleeuwse bebouwing niet voorkomt. Alleen de afwijkende perceelvorm in het uiterste zuiden van het plangebied kan op middeleeuwse bewoning wijzen.

Ook het aantreffen van bewoning uit de Romeinse tijd is minder waarschijnlijk, omdat geulafzettingen van Duinkerke I in het plangebied ontbreken. Deze afzettingen komen in de nabije omgeving wel voor, en waren de favoriete plek om nederzettingen op te vestigen.

- *Van welke ouderdom zijn deze vindplaatsen?*

Deze vraag is niet relevant omdat vindplaatsen ontbreken. Alleen in het uiterste zuiden van het plangebied kan eventueel bewoning uit de Late Middeleeuwen of het begin van de Nieuwe Tijd voorkomen.

- *Op welke diepte kunnen deze vindplaatsen worden verwacht?*

Deze vraag is niet relevant omdat echte vindplaatsen ontbreken. Alleen de plek in het uiterste zuiden van het plangebied kan een archeologisch terrein zijn. Indien dit juist is, liggen de oudheidkundige resten aan of nabij het oppervlak en zijn deze met de aanleg van het fietspad mogelijk al verstoord.

- *Wat is de te verwachten conserveringstoestand van de grondsporen en vondsten?*

Indien het gaat om een vindplaats aan of nabij het oppervlak, zullen de conserveringomstandigheden van die sporen en vondsten matig tot slecht zijn, en grotendeels door de aanleg van het fietspad zijn beschadigd. Alleen in de diepe grondsporen zullen de conserveringsomstandig-

heden waarschijnlijk uitstekends zijn vanwege de relatie hoge grondwaterstand en de venige ondergrond.

- *Wat zal de aantasting zijn van de vindplaatsen bij uitvoering van de voorgenomen grondwerkzaamheden?*

De huidige grondwerkzaamheden zullen amper de mogelijk in de grond aanwezige sporen en vondsten aantasten, daar deze al bij de eerdere aanleg van het fietspad verstoord zullen zijn. De nieuwe ontsluiting die ontstaat door het verleggen van de huidige sloot, biedt juist nieuwe kansen op de bodemopbouw en de archeologie nader te bestuderen.

7. Selectieadvies

Voor het plangebied Ontsluitingsweg ter hoogte van de Oude Trambrug geldt volgens de Cultuurhistorisch Hoofdstructuur grotendeels een redelijk tot grote archeologische verwachting.

De aan te leggen ontsluitingsweg wordt gerealiseerd ter hoogte van het bestaande fietspad. Indien de versterking van de bodem niet dieper gaat dan de diepte waarop het fietspad in het verleden is aangelegd, hoeven hiervoor geen speciale voorzieningen getroffen te worden. Indien er wel dieper gegraven wordt, kan een begeleiding van de werkzaamheden in principe volstaan. Hierbij dient dan wel rekening te worden gehouden met toevalsvondsten, die eventueel ingemeten moeten worden.

De uit te graven bermsloot wordt aangelegd op de plaats van een bestaande sloot. Mogelijk wordt hierbij een deel van de ongeroerde bodem aan weerskanten van het sloottalud aangesneden. De versterking van de bodem zal echter minimaal zijn. Eerdere waarnemingen bij het uitgraven van deze sloot in 2002 hebben geen archeologische vondsten opgeleverd.⁵ Het is echter raadzaam het uitgraven van de sloten archeologisch te begeleiden, omdat het niet uitgesloten is dat er nieuwe vindplaatsen worden aangesneden. Ook kan het doorlopen van de geulafzettingen van Duinkerke I die aan de westzijde van de Gaag gekarteerd zijn, gecontroleerd worden.

Geadviseerd wordt om bij de start van de werkzaamheden dit aan het vakteam Archeologie te melden, die verder waarnemingen in de slootkant en bij het eventueel ontgraven van het cunet voor de ontsluitingsweg zal verrichten.

⁵ In het kader van de aanleg van het fietspad aan de voet van de boezemkade werden de slootkanten geïnspecteerd door het vakteam Archeologie van Delft.

7. Literatuur

- BULT, E.J. 1983: Midden-Delfland, een archeologische kartering, inventarisatie, waardering en bewoningsgeschiedenis. *Nederlandse Oudheidkundige Rapporten 2*.
- KRUIKIUS, N. EN J. KRUIKIUS, 1977 (1712): *'t Hooge heemraedschap van Delflant met alle de steden, dorpen en ambachten*. Alphen aan den Rijn.
- PROVINCIE ZUID-HOLLAND 2003: Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland regio Delfland en Schieland.